

μουσικής

ΠΟΛΥΤΟΝΟ ✓

ΤΕΥΧΟΣ 50 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2012 0,01€ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ ΚΩΔ. 7016

camerata junior

Ιδιοκτήτης

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ
Ελληνικό Τμήμα Διεθνούς Οργανισμού
Σύγχρονης Μουσικής (ISCM)
Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη,
115 21 Αθήνα
τηλ./fax: 210 7256607

Συντακτική ομάδα

Εκδότης

Κωνσταντίνος Α. Λυγνός*

Δημοσιογραφική έρευνα

Λεωνίδα Κανάρης*

Συντονισμός ύλης

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά*

Τεχνική επεξεργασία

Ελένη Σκάρκου*

Καλλιτεχνική επιμέλεια

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά*

Ελένη Σκάρκου*

Οικονομικά & επικοινωνία

Μαρία-Χριστίνα Κριθαρά*

Δημοσιογραφική έρευνα & διανομή

Κωνσταντίνος Φλεριανός*

Μόνιμοι συνεργάτες

Γεωργία Καλοδίκη*,

Άση Κονδυλίδου,

Μαϊκήνας,

Νίκος Ροδίτης,

Θωμάς Ταμβάκος*

Συνεργάτες τεύχους

Άγγελος Γαβριήλ,

Παναγιώτης Κόκκορας,

Γιώργος Λεωτσάκος, Λάμπρος Λιάβας,

Θοδωρής Λώτης, Μαρία Ντούρου

Αγγελίκα Παπανικολάου,

Αλέξιος Σαββίδης, Βάλια Χριστοπούλου

Φωτογραφίες εξώφυλλο

Χάρης Ακριβιάδης

Εξώφυλλο

Ελένη Σκάρκου

Φωτογραφικό υλικό

Αρχείο: Δήμου Αθηναίων,

Ιδρύματος Θεοχαράκη

Metropolitan Opera,

Χ. Ακριβιάδη, Φ. Ανωγειανάκη,

Π. Κόκκορας, Μ. Ντούρου

Γλωσσική επιμέλεια

Λεωνίδα Κανάρης*,

Φανή Κοσώνα*,

Γιώργος Χατζημχελιάκης*

Γραμματεία

Ν. Μεταξά 29, 104 39 Αθήνα

τηλ./fax: 210 8824983

email: ikanaris@otenet.gr

Συνδρομές - Διαφημίσεις

Χανιώτου 17, 154 52, Ψυχικό

Μ. Χ. Κριθαρά: 210 6713086

Υπεύθυνος Οικονομικών

Αλέξανδρος Μούζας

Νομικός Σύμβουλος

Κατερίνα Συγγενιώτου

Εκτύπωση - Παραγωγή

ΦΩΤΟΛΙΟ & ΤΥΡΙÇΟΝ Α.Ε.

Δημαράκη 20, 11855 Αθήνα

τηλ. 210 3470808, email: fotoлио@tyricon.gr

(* μέλη της Ε.Ε.Μ.)

Η αναδημοσίευση κειμένων και υλικού

επιτρέπεται μόνον κατόπιν αδείας

της Συντακτικής Ομάδας ή του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ.

Τα άρθρα του περιοδικού δεν εκφράζουν

υποχρεωτικά τις απόψεις του Δ.Σ. της Ε.Ε.Μ..

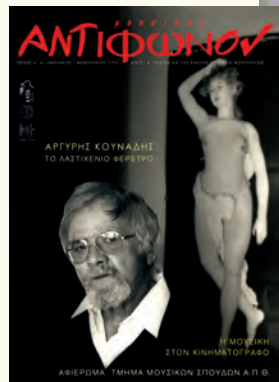
Οι επιλογές του περιοδικού αποτελούν ευθύνη

της Συντακτικής Ομάδας. Τα ενυπόγραφα άρθρα

εκφράζουν απόψεις των συντακτών μας.

Σ' αυτό το τεύχος

4. + θεσις
6. Ημερολόγιο
9. Εκδηλώσεις Ε.Ε.Μ.
10. Εκδηλώσεις εξωτερικού
12. Ειδήσεις - Σχόλια
21. Πολιτιστικό παρατηρητήριο
22. Μουσικό Σχολείο Σιάτιστας
23. Μουσική Εκπαίδευση
26. Αργύρης Κουνάδης
28. Δημήτρης Σέμσης
34. Παραδοσιακή μουσική
37. Ιστορία της jazz
40. Μουσικολογικά θέματα
42. Μουσικολογική έρευνα
44. Σεμινάρια - Διαγωνισμοί
46. Επιστολές - Ανακοινώσεις
48. Ελεύθερο βήμα
49. Βιβλιοπαρουσίαση
52. Οπτικές ακροάσεις
54. Τεχνογραφήματα

Ευχές...

Χρονικές και αριθμητικές συμπτώσεις έφεραν δίπλα – δίπλα δύο ορόσημα:
 Με το προηγούμενο τεύχος μας, το 49, κλείσαμε οκτώ χρόνια.
 Με αυτό, το πρώτο του νέου χρόνου, γινόμαστε τευχών πενήντα.
 Με τη συγκυρία αυτή, δημοσιεύουμε ένα σύντομο ποίημα που μας έστειλε ο
 συγγραφέας και φίλος Νίκος Δήμου, τον οποίο και ευχαριστούμε:

Ευχές

*Πολύτονο
 Πολύχρονο
 Πολύτιμο*

*Πολύτονο
 Βαρύτονο
 Οξύτονο, ποτέ
 μονότονο*

*Πολύφωνο
 Πολύσημο
 Πολύμορφο
 Πολύπτυχο
 Πολύκροτο
 (Πολύπαθο...)*

*Πολύτροπο
 Πολύτονο
 Πολύχρονο!*

Νίκος Δήμου

Θέλουμε επίσης να σας ενημερώσουμε, ότι η υπό κατασκευή ιστοσελίδα μας είναι ήδη επισκέψιμη. Σταδιακά το www.polytonon.gr θα ενημερώνεται και θα εμπλουτίζεται με νέο υλικό.

Η Συντακτική Ομάδα

Σχέση μονόδρομη ή αμφίδρομη;

Το Σάββατο 17 Δεκεμβρίου, το «ΠΟΛΥΤΟΝΟν» και η Ένωση Ελλήνων Μουσουργών διοργάνωσαν στρογγυλό τραπέζι, στο πλαίσιο της ημερίδας «Έλληνας πολίτης - Ευρωπαίος πολίτης», που διοργανώθηκε από την Μ.Κ.Ο. «Ευρωπαϊκή Έκφραση» στο ξενοδοχείο Hilton. Η συζήτηση σκοπό είχε να διερευνήσει τη σχέση της Ελληνικής μουσικής με τον ευρωπαϊκό της περίγυρο.

Ο μάεστρος Βύρων Φιδετζής μίλησε πρώτος. Ο τίτλος της ομιλίας του «Το ελληνικό μουσικό ζήτημα», έθετε το ερώτημα αν υπάρχει σήμερα στην Ελλάδα ανάλογο ζήτημα για τη μουσική, όπως κάποτε υπήρχε για τη γλώσσα. Το πρόβλημα είναι η μεγάλη ασάφεια κριτηρίων, που έχει ως αποτέλεσμα να μπερδεύονται τα μουσικά είδη και να αξιολογούνται όλα μαζί. Βασική αιτία αυτής της κατάστασης είναι η έλλειψη παιδείας.

Ακολούθησε ο Θόδωρος Αντωνίου του οποίου η ομιλία είχε τίτλο: «Στο λέει ένας Καλομοίρης και συ λες όχι;». Η φράση αυτή επώθησε από τον έκπληκτο δάσκαλό του και αφορούσε στην άρνησή του να αναλάβει τη διεύθυνση του Εθνικού Ωδείου της Κέρκυρας. Το περιστατικό είναι ενδεικτικό της εσωστρεφούς νοοτροπίας που επικρατούσε τότε στα ελληνικά μουσικά πράγματα. Αναφέρθηκε και αυτός στο θέμα της παιδείας, παρουσιάζοντας με πολλά παραδείγματα την τεράστια διαφορά επιπέδου που υπήρχε το '50 και '60 μεταξύ Ελλάδας και Ευρώπης.

Ο μουσικολόγος Μάρκος Τσέτσος με τον αλληγορικό τίτλο «Γάμοι εξ αριστεράς χειρός στην ελληνική μουσική», ανέλυσε την βλαπτική σχέση της έντεχνης μουσικής με τα διάφορα είδη λαϊκού και λαϊκότροπου τραγουδιού. Επέμεινε ιδιαίτερα στη χρήση του όρου «έντεχνη» αντί του «λόγια». Στην παλιά εποχή «εξ αριστεράς χειρός» λέγονταν οι γάμοι ανάμεσα σε άτομα διαφορετικής κοινωνικής καταγωγής, οι οποίοι είχαν ως αποτέλεσμα οι απόγονοι να μη θεωρούνται γνήσια μέλη της «άνωτερης» τάξης. Σύμφωνα με τον ομιλητή, η αναλογία συνίσταται στο ότι ένα περίτεχνο και ανεπτυγμένο είδος - η έντεχνη μουσική - «παντρεύεται» με το ζόρι διάφορα είδη λαϊκού τραγουδιού.

Τέλος η μουσικολόγος Βάλια Βράκα, στέλεχος της Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη», παρουσίασε το εν εξελίξει πρόγραμμα DIGMA, μέσω του οποίου ψηφιοποιείται το υλικό που κατέχει η Βιβλιοθήκη για τους Έλληνες συνθέτες: παρτιτούρες έργων, αρχεία ηχογραφήσεων, βιογραφίες, ντοκουμέντα, γραπτά κείμενα. Πρόκειται για το πρώτο αλλά απόλυτα αναγκαίο βήμα για την ευρύτερη διάδοση της Ελληνικής μουσικής, κυρίως εκτός ελληνικού χώρου με βασικό εργαλείο το διαδίκτυο.

Το τραπέζι συντόνισε ο εκδότης του «ΠΟΛΥΤΟΝΟν» Κ. Α. Λυγνός. Συζητήτρια ήταν η Μ. Χ. Κριθαρά, η οποία με τις ερωτήσεις της προς τους ομιλητές, άνοιξε τη ζωηρή συζήτηση που ακολούθησε. Θα επανέλθουμε στα επόμενα τεύχη μας με δημοσίευση των ομιλιών, των παρεμβάσεων και του διαλόγου.

Αργύρης Κουνάδης

Κωνσταντινούπολη 14 - 2 - 1924,

Φράιμπουργκ, Γερμανία 21 - 11 - 2011

Εκδημία αθγεινή ενός σεμνότατου μεγάλου

Όσο αφήνουμε χρονικά πίσω μας την 21η Νοεμβρίου 2011 - μίαν ακόμη αποφράδα ανάμεσα στις τόσες των καιρών - πολύ βαθύτερα όμως σηματοδομημένη λόγω της εκδημίας του Αργύρη Κουνάδη, τόσο η πίκρα ξεστελώνει την ψυχή μας: δεν είναι μόνο ο χαμός ατίμητου φίλου και δημιουργού, αλλά και το μαύρο προαίσθημα πως τίποτε πια δεν θα αναπληρώσει μελλοντικά ανεπανόληπτες ελληνικές προσωπικότητες του πρόσφατου χθες, που αγνοήθηκαν σκαιά από ένα εφιαλτικά άξεστο και χυδαίο ελληνικό σήμερα...

Τέτοια προσωπικότητα ήταν ο Αργύρης Κουνάδης, φημισμένος στο εξωτερικό, αλλ' αγνοημένος από μία ξοφλημένη Ελλάδα που λατρεύει αυτοκαταστροφικά το «κεραμεούν και φαύλον». Και να που - παρενθετικά - θυμηθήκαμε τον μεγάλο Καβάφη, που ο Κουνάδης μελοποίησε το 1963 με τρόπο προσωπικότατο, όλως διαφορετικό από τις «Ενβανσιόν» για φωνή και πιάνο του Μητρόπουλου, που όπως όλοι μας αγνοούσε τότε: τρομερή δοκιμασία για κάθε συνειδητό συνθέτη! (Κλείνει η παρένθεση...)

Η μεσογειακή διαχυτικότητα και η πηγαία καλοσύνη του χρησίμευαν ίσως σαν προσωπείο πίσω από το οποίο έκρυβε μίαν αίσθηση ιερότητας της τέχνης, μίαν άτεγκτη αυστηρότητα, που μεταμορφωνόταν σε ανάληγη αυτοκριτική. Ένα ήθος «σαπφείρου», για να θυμηθώ τον τίτλο αποκηρυγμένου νεανικού του έργου. Προσωπικότητα δισυπόστατη και λαμπερή, μπορούσε να έχει δημιουργηθεί από τη γραφίδα ενός Βίκτωρος Υγκό (Hugo): ο ίδιος ιδεαλισμός σε άλλον αιώνα..

Τον γνώριζα και τον θαύμαζα από παιδί σχεδόν, αρχικά ως χαρισματικό πιανίστα και συνθέτη. Το 1951 μας απογείωνε στον «Ορφέα» ως σολίστ με την Κ.Ο.Α. στο Πιάνο Κοντσέρτο του Χατσατουριάν υπό τον Ανδρέα Παρίδη, αλλά και στον «Παρνασσό» και στο «Ρεξ», παίζοντας σε δύο πιάνο με το Χατζιδάκι το «Καταραμένο Φίδι» και τις «Έξι λαϊκές ζωγραφιές» (μουσικές που χορογράφησε η αξέχαστη Ραλλού Μάνου με το «Ελληνικό Χορόδραμα»). Όλοι τότε τον συνέδεαν άρρηκτα με τους Χατζιδάκι και Θεοδωράκη. Όμως εκείνοι επένδυσαν στο ναρκισσισμό και στα ελλείμματα της περιρρέουσας ελληνικής μουσικής πραγματικότητας, «ποίησαντες τον ήσσονα λόγο κρείττω».

Κι' όμως... Για λίγο οι τρεις τους συναπετέλεσαν την ιστορικά μεταιχμιακή εποχή του «Ελληνικού Χοροδράματος» της Μάνου, σύντομη αλλά σημαντικότερη συνάμα, μία «Χαμένη Άνοιξη» της Ελληνικής Μουσικής. Τρία ονόματα, σε ηλικιακή σειρά, Κουνάδης, Χατζιδάκις, Θεοδωράκης, που προοιωνίζαν για τους οραματιστές, που λίγο - πολύ όλοι ήμαστε τότε (ω νιάτα!...), μία θριαμβευτική έξοδος από τη λεγόμενη «Εθνική Μουσική», ιδιοτελέστατο επινόημα

του Δικτάτορα της μουσικής μας (με το γάντι ομολογούμενως...) Καλομοίρη, που πολύ περισσότερα έκρυβε από όσα φανέρωνε πίσω από τη μεγαλοστομία των κειμένων του.

Επίσης, και από την «συνδικαλιστική» τυραννία των 200 «βιρτουόζων του φάλτσου», που με κατοχικό νόμο εισέπρατταν τρεις μισθούς (εμ)μπιάζοντας στην Κ.Ο.Α. τη Λυρική και τη Ραδιοφωνία και εμποδίζοντας, ως το 1992, νέους μουσικούς ακόμη και να ξεμυτίσουν. (1) Συντομότητα ωστόσο ο Κουνάδης αποστασιοποιήθηκε εντελώς από τους δύο συνοδοιπόρους του, διατηρώντας μόνο μία τρυφερότητα για το Μάνο, ενώ παράλληλα με τις σπουδές πιάνου στο Ωδείο Αθηνών (καθηγητές: Μαρής & Φαραντάτος), υπήρξε και ο ηλικιακά αρχαιότερος μαθητής του Γιάννη Α. Παπαϊωάννου, πριν εκείνος προσχωρήσει στον καθολικό σειραϊσμό.

Επτά μπαλέτα της εποχής εκείνης (πέντε από αυτά μονόπρακτα), αντιπροσωπεύουν - και ποσοτικά - μία παραγωγή πολύ πλουσιότερη των δύο άλλων:

- 1) «Σάπφειρος» (χορογραφία ντε Κίρικο), 1950
- 2) «Μορφές μίας γυναίκας», 2 πράξεις (χορογραφία Ρ. Μάνου), 1951
- 3) «Πανδώρα» (χορογραφία ντε Κίρικο), Δελφοί, 10 - 8 - 1951
- 4) «Ηλιογέννητη» (χορογραφία ντε Κίρικο), 1952
- 5) «Παρωδία στ' άσπρα» (χορογραφία Α. Ευαγγελίδου), Αθήνα, Εθνικός Κήπος, 3 - 9 - 1956
- 6) «Νεκρές φύσεις», 7 σκηνές (χορογραφία Α. Ευαγγελίδου - Ντόρα Τσάτσου), Αθήνα, Εθνικός Κήπος, 10 - 9 - 1956
- 7) «Μαντάμ Ορνάνες», σε κατά Καζαντζάκη σύλληψη, ιδέα του ζωγράφου Μίνου Αργυράκη, 1956 - 57 (ανεκτέλεστο)

Κάποτε στη Ραδιοφωνία, ανακάλυψα ηχογραφήσεις και άλλων ωραιότατων συνθέσεων της εποχής εκείνης: «Μουσική για πιάνο κι ορχήστρα» (1955) και τη δεκάλεπτη περίπου «Σουίτα για πιάνο κλαρινέτο, έγχορδα και κρουστά» (περ. 1955). Της ίδιας εποχής είναι και μουσική του για αρκετά ποιοτικά ελληνικά φιλμ, όπως η κατά Κοσμά Πολίτη αλησμόνητη «Ερόικα» του Μιχάλη Κακογιάννη. Την είδα στο Φεστιβάλ του Βερολίνου το 1960 και το κατιόν σπαρχτικό θέμα των τίτλων με στοίχειωσε...

Αργότερα, σκληρότατα τα απαρνήθηκε όλα αυτά και δήλωνε emphaticά πως τα κατέστρεψε. Ήταν ο μόνος και αιώνιος καυγός μας: ισχυριζόταν για παράδειγμα, πως η «Μουσική για πιάνο κι ορχήστρα» θύμιζε Μπάρτοκ. Του ήταν αδύνατο να καταλάβει, ότι η μουσική του αυτή ήταν κομμάτι της Νεοελληνικής Μουσικής Ιστορίας, που δεν είχε δικαίωμα να αφανίσει. Σήμερα έχω την εντύπωση πως τα μπαλέτα αυτά, που - φυσικά - αμυδρά θυμούμαι μετά

Δημήτρης Σέμσης

Ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση

Είχαμε προχωρήσει αρκετά την κουβέντα μας με το βιολιστή Δημήτρη Σέμση, διευθυντή της Camerata Junior»,

όταν του είπα: «Νομίζω πώς βρήκα τον τίτλο που θα βάλουμε».

«Εγώ νομίζω ότι αυτό ταιριάζει για όλους όσους δουλεύουν στην ορχήστρα», μου απάντησε.

«Το κάθε παιδί που είναι μαζί μας είναι στην κατάλληλη θέση, η βοηθός μου η Wendy, οι άνθρωποι στο γραφείο των Φίλων της Μουσικής που τρέχουνε για μας, όλοι μας.

Μαζί και εγώ...»

Όπως θα φανεί και παρακάτω, το εγχείρημα της Camerata Junior είναι πράγματι συλλογικό:

Πριν φτάσει η ορχήστρα στην πρώτη πρόβα υπήρξε πολλή και προσεκτική προετοιμασία.

Αυτό πάντως δεν αναιρεί την άποψή μου πως, κυρίως για το τελικό αποτέλεσμα, ο ρόλος του Δημήτρη Σέμση υπήρξε καταλυτικός.

ο αυτοσχεδιασμός στη λαϊκή μουσική

ελευθερία & υποταγή

Κάθε φορά που ακούω τη λέξη «αυτοσχεδιασμός» θυμάμαι τη φράση ενός Ηπειρώτη λαϊκού μουσικού που έλεγε χαρακτηριστικά: «Όταν παίζω στο κλαρίνο έναν σκάρο ή ένα μοιρολόι, είμαι ελεύθερος να κάνω τα πάντα, εκτός... απ' αυτά που απαγορεύονται!»

Αυτός ο πρακτικός λαϊκός οργανοπαίκτης συμπύκνωσε σε μια μόνο πρόταση, αυτό το περίεργο κράμα ελευθερίας και υποταγής που διακρίνει τη λειτουργία της μουσικής πράξης στο πλαίσιο κάθε λαϊκής παράδοσης. Ένα πολύτιμο μάθημα όχι μόνο μουσικής τέχνης αλλά, κυρίως, μάθημα ζωής. Γιατί προβάλλει την αρμονική συνύπαρξη του ατομικού με το ομαδικό και την αποδοχή ότι η δική σου ελευθερία δεν μπορεί να παραβιάσει τους κανόνες που έχει θεσπίσει κι επικυρώνει βιωματικά η ομάδα.

Μια αριστοτεχνική ισορροπία, όπου ο επώνυμος οργανοπαίκτης αντιπαραθέτει στην κοινότητα, από την οποία προέρχεται, την προσωπική του τέχνη, χωρίς όμως να παύει ούτε στιγμή να ενεργεί στο όνομα της και για λογαριασμό της. Γιατί, ως λαϊκός μουσικός, συμπυκνώνει τη συλλογική γνώση και μνήμη, που αποτελεί απόσταγμα των

κοινών εμπειριών κι αυτές καλείται κάθε φορά να εκφράσει και να επικυρώσει με την τέχνη του. Επιβεβαιώνεται έτσι ότι στον χώρο της παραδοσιακής μουσικής, αυτοσχεδιασμός δεν σημαίνει αυθαιρεσία και φαντασία ανεξέλεγκτη, αλλά αναδημιουργία με βάση πρότυπα ολοκληρωμένα και κανόνες σταθερούς, δεδομένους από την ομάδα.

Ο οργανοπαίκτης καλείται, ξεκινώντας πάντα από έναν δεδομένο και αναγνωρίσιμο μουσικό «πυρήνα» (από ένα «μοτίβο», λ.χ. του κρητικού πεντοζάλη ή του τσαμικου «Ο Ήλιος» κ.ο.κ.), ν' αναδημιουργήσει έναν ολόκληρο «σκοπό», με βάση την κεντρική του ιδέα. Επιστρατεύει τα βιώματα, τη δεξιοτεχνία, τη δύναμη της έμπνευσης και της φαντασίας του, όμως τον τελικό λόγο τον έχει πάντοτε η ομάδα. Αυτή είναι που θα εκτιμήσει και θα απορρίψει, ή θα υιοθετήσει ως «δικό της» το αποτέλεσμα και θα επιβραβεύσει τον οργανοπαίκτη, ως ένα εξειδικευμένο μέλος της, προσφέροντάς του τον τίτλο και τις τιμές του επαγγελματία δεξιότεχνη, αναγνωρίζοντας παράλληλα και την προσωπική του σφραγίδα. (1) Θα ελέγξει και θα επιβεβαιώσει τη σύνδεση του με την «παράδοση», δηλαδή την πιστότη-

Faust at the MET

Με τον Φάουστ του Γκουνώ, στην Μετροπόλιταν Όπερα, ο βραβευμένος με Tony σκηνοθέτης Des Mc Anuff, πραγματοποίησε έναν άθλο. Επιπλέον, η αναμετάδοση της παράστασης στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και σε άλλες έξι αίθουσες πανελλαδικά (με High Definition του ANΤ1), ήταν μια μεγάλη προσφορά προς το Ελληνικό κοινό.

Εγχείρημα δύσκολο: έργο με τη μουσική λεπτότητα της Γαλλικής Όπερας, γραμμένο από ένα συντηρητικό και βαθιά θρησκευόμενο συνθέτη, βασισμένο στον Φάουστ του Γκαίτε, που πουλάει την ψυχή του στον Διάβολο. Το λιμπρέτο, διαποτισμένο από τη θρησκευτική αντίληψη, της προαιώνιας διαμάχης Καλού - Κακού, ως πολέμου του Χριστιανικού Θεού με τον Διάβολο, βασίζεται εν πολλοίς, στην ερωτική ιστορία: η νεαρή φτωχή και αγνή ορφανή Μαργαρίτα, αποπλανάται από τον Φάουστ με τη βοήθεια του διαβόλου. Προκαλεί τον θάνατο του μοναδικού αδερφού της, κυνηγιέται από την κατάρα του, οδηγείται στην παιδοκτονία και στην φυλακή. Η πίστη στο Θεό, άραγε θα σώσει την ψυχή της από τα κρίματά της και την κατάρα, ή θα ακολουθήσει τον Φάουστ και τον Διάβολο;

Όλα τα συντηρητικά στερεότυπα του Καθολικισμού. Πόσο, σήμερα πια, μπορούν να συγκινήσουν ένα πλατύτερο κοινό και όχι μόνο φανατικούς οπερόφιλους; Τί έχουν να πουν στους νέους;

Και όμως... Ένας προικισμένος σκηνοθέτης, με μεγάλη πείρα στο Μιούζικαλ, έστησε μια παράσταση όπου δεν έπληττες στιγμή! Στο θεατρικό μέρος, κύριο ρόλο έπαιξε ο σκηνογράφος: ένα συνεχώς εξελισσόμενο σκηνικό, με σκάλες, καταπακτές, οθόνη προβολής και εντυπωσιακούς φωτισμούς, έφερε το έργο σε πιο σύγχρονη εποχή. Το ίδιο και τα διαχρονικά κουστούμια, απλά αλλά σοφά σχεδιασμένα. Η εξαιρετικά διδαγμένη κίνηση, τόσο του μπαλέτου αλλά κυρίως των σταρ πρωταγωνιστών, που από τραγουδιστές είχαν μεταμορφωθεί και σε χορευτές, καλύπτοντας

με κίνηση ακόμα και σημεία όπου η όπερα «κάνει κοιλιά», ήταν ένα χάρμα.

Πρωταγωνιστές, ό, τι καλύτερο διαθέτει η διεθνής μουσική σκηνή: Φάουστ, ο νεαρός Γερμανός τενόρος Jonas Kaufman, με εμφάνιση αστέρα της ροκ. Υπέροχη φωνή, πανέμορφος, αρρενωπός, με υποκριτικά προσόντα μεγάλα. Μαργαρίτα, η Marina Poplavskaya, πειστική εμφανισιακά, πολύ καλή εκφραστικά, άψογη μουσικά. Η mezzo Michele Loisier, στον ανδρικό ρόλο του Ζίμπελ, υπέροχη (θα ήταν ιδανική Κάρμεν), τέλεια στην ανδρική κίνηση. Πολύ καλός και ο Russel Brown, ως αδελφός, ο μόνος που υστερούσε κάπως κινησιολογικά, έναντι των άλλων.

Όμως, ο βαρύτονος Rene Pape, πραγματικός πρωταγωνιστής της παράστασης, ήταν ο Μεφιστοφελής αυτοπροσώπως! Άλλοτε γλυκός και άλλοτε σατανικός, μεγάλος ηθοποιός και πολύ μεγάλος τραγουδιστής. Εκπληκτική ευελιξία σώματος και φωνής. Κυριαρχούσε στην σκηνή ακόμα και όταν δεν τραγουδούσε.

Άριστη η διεύθυνση του νεαρού μαέστρου Yanic Neseit Seguin. Η ορχήστρα υπερέβαινε την απλή συνοδεία και μπορούσε άνετα να σταθεί αυτόνομα, κάτι που φάνηκε κυρίως στις εισαγωγές.

Σκηνοθετικά, το σημείο όπου το Απόλυτο Κακό παρουσιάζεται με το μανιτάρι της πυρηνικής έκρηξης, (προβολή στην τεραστία οθόνη), το μπαλέτο των διαβόλων να χορεύει και ο Διάβολος από ψηλά, να θριαμβολογεί με την αριά του, έδωσε μια από τις καλύτερες στιγμές αναγέννησης της Όπερας συνολικά ως είδους.

Υπάρχει πάντα ανανέωση στα μεγάλα έργα και μπορούν να τα απολαύσουν όλες οι γενιές.

Η Μεγάλη Τέχνη δεν έχει ηλικία....

* Γεωργία Σωτηροπούλου, συγγραφέας, συντονίστρια πολιτιστικού τομέα της ΟΙΚΟΠΟΛΗΣ

Ιωάννη Φούλια
ΟΙ ΔΥΟ ΣΟΝΑΤΕΣ ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ ΤΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
Εκδόσεις: Panas Music
Σελίδες 405

Ο συγγραφέας είναι λέκτορας «Συστηματικής Μουσικολογίας. Θεωρίας της Μουσικής (18ου - 19ου αιώνα)» στο Τ.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το παρόν βιβλίο, το οποίο φαίνεται ότι είναι το πρώτο του, φέρει τον υπότιτλο: «Από τον Ύστερο Ρομαντισμό στην Εθνική Σχολή Μουσικής». Πολλά χρόνια μετά το θάνατο του Μητρόπουλου, το συνθετικό του έργο γνωρίζει μια επιτυχημένη αναβίωση, με σειρά εκτελέσεων, δισκογραφήσεων, εκδόσεων αλλά και μουσικολογικών μελετών. Μέχρι πρότεινος μνημονεύεται κυρίως ως ένας από τους σημαντικότερους αρχιμουσικούς του 20ου αιώνα. Πλέον, η συνεισφορά του στην έντεχνη ελληνική δημιουργία επαναξιολογείται, κατακτώντας σταδιακά την περίοπτη θέση που της αρμόζει.

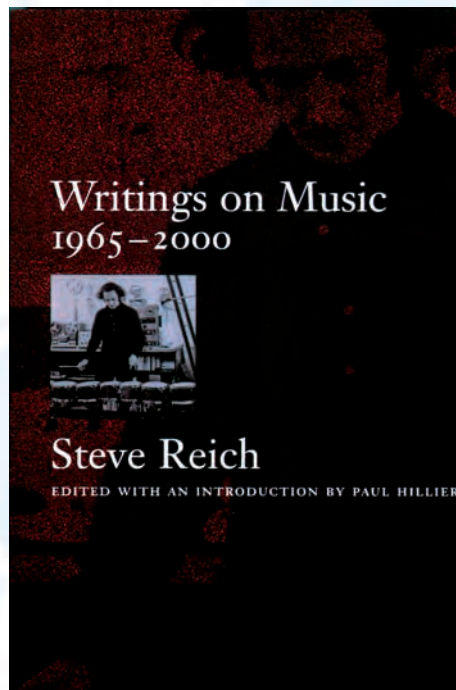
Η μελέτη αυτή αποτελεί την πρώτη μονογραφία για το συνθετικό έργο του Μητρόπουλου και ειδικότερα για τις δύο σονάτες του για πιάνο: Την νεανική και παραγνωρισμένη «Σονάτα για πιάνο σε Μι ύφεση μείζονα», η οποία φέρει επιπροσθέτως τον προγραμματικό τίτλο «Η ψυχή μου», και την «Ελληνική σονάτα», η οποία συνιστά το επιστέγασμα της πρώτης δημιουργικής περιόδου του συνθέτη.

Η έρευνα εστιάζει στην κριτική ανακατασκευή του ιστορικού της δημιουργίας, καθώς και της αρχικής πρόσληψης των δύο έργων και προβαίνει στην αποκατάσταση και τη συμπλήρωση του μουσικού κειμένου της πρώτης σονάτας. Κυρίως, καταγίνεται με την ενδελεχή ανάλυση των δύο έργων, και τέλος αποφαινεται σχετικά με τα πιθανά προγραμματικά στοιχεία της πρώτης σονάτας και τη γνησιότητα του εθνικού χαρακτήρα της δεύτερης.

Μέσα από μια πολυδιάστατη αναλυτική προσέγγιση τεκμηριώνεται η αλματώδης εξέλιξη του συνθετικού ύφους

του Μητρόπουλου κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20ου αιώνα, ενώ αναδεικνύεται επίσης η εξέχουσα, αλλά και υφολογικά ξεχωριστή θέση του, στο πολύπτυχο της Ελληνικής Εθνικής Μουσικής Σχολής.

Το βιβλίο εμπλουτίζεται με μουσικά παραδείγματα, πλούσια βιβλιογραφία - πηγές (παρτιτούρες, αρχαιακό υλικό, άρθρα και μονογραφίες, μουσικές και δισκογραφικές εκδόσεις, ιστοσελίδες, κ.λπ.) καθώς και ευρετήριο.

Steve Reich
(Edited by P. Hillier)
WRITINGS ON MUSIC
1965 - 2000
Oxford University Press
Σελίδες 254

Ο Steve (Stephen Michael) Reich, γεννημένος το 1936 στη Νέα Υόρκη, θεωρείται (μαζί με τους La Monte Young, Terry Riley και Philip Glass) ως ένας από τους βασικούς δημιουργούς της Μινιμαλιστικής μουσικής. Η δε εφημερίδα 'The Guardian' τον κατατάσσει ως ενδεχομένως τον σημαντικότερο εν ζωή Αμερικανό συνθέτη. Ανάμεσα στα βραβεία που του απονεμήθηκαν περιλαμβάνονται τα: Grammy Award και Pulitzer Prize for Music.

Το βιβλίο αυτό, γραμμένο στην Αγγλική γλώσσα, αποτελείται από κείμενα του ίδιου του συνθέτη, επιμελημένα και με πρόλογο από τον Paul Hillier (τραγουδιστή, μάεστρο και μουσικό συγγραφέα). Στα 64 σύντομα κείμενα του Reich περιλαμβάνεται και η εργασία του «Music as a Gradual Process» (γραμμένη το 1968), η οποία θεωρείται ως μια από τις σημαντικές μουσικές θεωρίες (με την ευρεία έννοια της λέξης) του δεύτερου μισού του 20ου αιώνα.

Κάποια κείμενα (μελέτες, προγράμματα συναυλιών, άρθρα και συνεντεύξεις) ασχολούνται με παλαιότερα έργα του συνθέτη για tape (μαγνητοταινία) και phase shifting (μετατόπιση φάσης, δηλ. είδος ηχητικής παραμόρφωσης). Άλλα κείμενα εστιάζουν σε μη δυτικότερα έργα του, όπως αυτά που δέχτηκαν επιρροές από τα αφρικάνικα

Arda Mantikian

Κασετίνα με σπάνιες Ιστορικές Ηχογραφήσεις

RARE
HISTORICAL
RECORDINGS

ARDA MANDIKIAN

21 CENTURIES OF MUSIC
BLESSSED WITH BRITISH HUMOUR
AND A CLASSICAL PROFILE

FRIENDS OF MUSIC SOCIETY EDITION

Μία εξαιρετική και ιδιαίτερα καλαίσθητη δισκογραφική έκδοση παρουσίασε ο Σύλλογος των Φίλων της Μουσικής τον προηγούμενο μήνα στο Μέγαρο. Περιλαμβάνει τέσσερα cd, με ηχογραφήσεις της σοπράνο Άρντας Μαντικιάν (1924 -2009), μαζί με ένα δίγλωσσο βιβλιαράκι που περιλαμβάνει εκτενές βιογραφικό σημείωμα της ερμηνεύτριας, πλούσιο φωτογραφικό υλικό καθώς και λεπτομερή περιγραφή και στοιχεία για όλες τις ηχογραφήσεις.

Οι τίτλοι των τεσσάρων δίσκων είναι:

1. *The Operatic Heroines*. Εδώ η Μαντικιάν ερμηνεύει ρόλους από όπερες των: A. Cesti, F. Cavalli, J. B. Lully, J. Ph. Rameau, H. Purcell, Ch. W. Gluck και H. Berlioz.
2. *The High Priestess of Modernism*. Το cd αυτό περιέχει αποσπάσματα από την όπερα ενός συγχρόνου με τον Schoenberg συνθέτη, μουσικολόγου και ερευνητή της Βυζαντινής μουσικής E. Wellesz «L' incognita.»
3. *2000 years of Greek Song*. Εδώ βρίσκουμε εκδοχές αρχαίων ελληνικών ύμνων, μαζί με τραγούδια των Μ. Παλλάντιου, Μ. Καλομοίρη και Μ. Θεοδωράκη.
4. Τέλος, ο δίσκος *In Concert*, περιέχει ερμηνείες τραγουδιών των B. Britten, L. A. Bourgault - Ducoudray, M. Ravel, E. Satie, O. Respighi και Μ. Θεοδωράκη.

Την ερευνητική και καλλιτεχνική εποπτεία της έκδοσης είχε ο Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών Κυριάκος Λουκάκος. Η ηχητική ψηφιακή επεξεργασία πραγματοποιήθηκε από το Ηχογραφικό Κέντρο του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών.

Η Άρντα Μαντικιάν έκανε και το ντεμπούτο της στην Αθήνα το 1942, ενώ το 1949 έφυγε για τη Βρετανία, χώρα που έγινε η βάση της καριέρας της για τα επόμενα 20 χρόνια. Διακρίθηκε για πρώτη φορά το 1950 ερμηνεύοντας στην Oxford Opera Society τη Διδώ στους «Τρώες» του Μπερλιόζ. Τον ίδιο ρόλο τραγούδησε το 1952 στο Theatre des Champs-Élysées στο Παρίσι και στο Holland Festival στη Χάγη. Συμμαθήτρια της Μαρίας Κάλλας, συνδεόταν μαζί της με φίλια και είχαν τραγουδήσει πολλές φορές μαζί. Υπήρξε επίσης για πολλά χρόνια μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου των Φίλων της Μουσικής και Πρόεδρος του Σωματείου Υποτροφιών «Μαρία Κάλλας».

Συλλογή - απόκτημα, υψηλών προδιαγραφών που συστήνουμε ανεπιφύλακτα! Επισημαίνουμε ότι τα έσοδα από την πώληση της κασετίνας θα διατεθούν για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Συλλόγου των Φίλων της Μουσικής.

νέα προϊόντα φορητής ηχογράφησης

Η εταιρία **ALESIS** κυκλοφόρησε το **MultiMix 8 USB 2.0 FX**, ένα νέο μοντέλο οκτακάναλου μίκτη με ενσωματωμένα εφέ.

Το μηχάνημα διαθέτει 4 εισόδους mic (xlr) με gain trim, δυνατότητα ρύθμισης με high-pass filters 75Hz, 48v phantom power, εισόδους για όργανα, εισόδους με υψηλή αντίσταση (high-impedance guitar input) για απ' ευθείας σύνδεση κιθάρας ή μπάσου, equalizer 3 περιοχών, ενσωματωμένη μονάδα πολυεφέ με 100 ενσωματωμένα dsp effects (με επιπλέον ποδοδιακόπτη για έλεγχο bypass), καθώς και aux buss για εξωτερική επεξεργασία. Έχει επίσης, ενδεικτικά led πολλαπλών χρωμάτων για τον οπτικό έλεγχο του σήματος, καθώς και υποδοχές για σύνδεση άλλων συσκευών, όπως ipod και cd player.

Με τον υπολογιστή συνδέεται ως εξωτερική κάρτα ήχου 24bit/96kHz με χαμηλό latency, συμβατή τόσο με pc όσο και με mac. Μπορεί επίσης να συνδεθεί και με ipad, μέσω του αντίστοιχου μετατροπέα της Apple.

Τέλος, κυκλοφορεί και σε έκδοση με firewire αντί usb. Η 16κάναλη έκδοση είναι μία επίσης καλή εκδοχή, αλλά όχι τόσο εύκολα φορητή.

Άλλη μία συσκευή της **ALESIS** είναι το **iO dock**. Πρόκειται για την πρώτη μονάδα - σταθμό που δέχεται και προσαρμόζει προς το ipad ή το ipad2 τη σύνδεση πλήθους μηχανημάτων ενός μουσικού εξοπλισμού.

Το **ALESIS iO dock** είναι κατασκευασμένο από πλαστικό, ιδιότητα που το κάνει πολύ ελαφρύ στη μεταφορά, αλλά επίσης πολύ ευαίσθητο σε ζημιές και όχι τόσο «φιλικό προς το περιβάλλον». Από την άλλη, δίνει στο μουσικό ό,τι χρειάζεται για να ηχογραφήσει, να δημιουργήσει και να εκτελέσει τη μουσική του μέσω ενός ipad. Διαθέτει 2 mic (xlr) εισόδους, με ανεξάρτητο gain, phantom power, είσοδο κιθάρας (high impedance) με διακόπτη, 2 εξόδους trs με ανεξάρτητο έλεγχο έντασης, έξοδο ακουστικών, έξοδο για video και υποδοχές midi in & out. Ο έλεγχος των λειτουργιών μέσω της touch screen οθόνης σε συνδυασμό με τον ισχυρό επεξεργαστή του ipad, του έδωσαν το χαρακτηρισμό του **certified hit** από το **MIX** (έγκριτο περιοδικό για τη καταγραφή ήχου, εικόνας & βίντεο)

Καθώς τα φορητά studio γίνονται όλο και περισσότερα απαραίτητα για τους μουσικούς η **TASCAM** με τη σειρά της, κυκλοφόρησε το **iM2**, που μετατρέπει ένα iphone 4, ένα ipad, ή ipod touch 4g σε επαγγελματικό φορητό ψηφιακό εγγραφέα! Το im2 είναι ένα στερεοφωνικό πυκνωτικό μικρόφωνο υψηλής ποιότητας με ενσωματωμένο μετατροπέα του αναλογικού σήματος σε ψηφιακό (analog to digital converter) για επαγγελματική χρήση. Το μικρόφωνο μπορεί να περιστραφεί έως και 180 μοίρες για την καταγραφή σήματος και από τις δύο πλευρές της συσκευής.

Ανάλογες προδιαγραφές με το iM2 δίνει η νέα κάρτα ήχου **iXZ**, που επίσης παρουσίασε η **TASCAM** και είναι κατάλληλη για ipad, iphone και ipod touch. Κυριολεκτικά μία κάρτα «τσέπης», που διαθέτει είσοδο μικροφώνου, είσοδο για κιθάρα ή μπάσο, phantom power και ρυθμιστικά gain. Τροφοδοτείται και με 2 μπαταρίες AA.

